

**UCHWAŁA NR XVI/131/16
RADY GMINY GORZYCE**

z dnia 29 lutego 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz.1515 ze zm.) oraz art. 176 pkt. 1 i art 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Gorzyce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Małek

Załącznik do Uchwały Nr XVI/131/16
Rady Gminy Gorzyce
z dnia 29 lutego 2016 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018

I. WSTĘP

Samorządy lokalne tworzą lokalne systemy opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezmiernie ważne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą w przebiegu socjalizacji dzieci, kształtuje ich osobowości oraz przygotowuje do przyszłych ról społecznych. Każda rodzina tworzy własną niepowtarzalną atmosferę życia. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez mimowolne przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązać swoich problemów, wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie.

Problemy te są częstą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodziny.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, asystentów rodzinnych. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Gminy Gorzyce.

II. PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2015.332 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.2015.163 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015.1390)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2012.1356 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2015.1515 z późn. zm.)

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2016-2018.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skutecznego reagowania w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu, pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w środowisku szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawaniu sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenia potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą.

V. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmocnienia rodzin.

2. Cele szczegółowe:

a) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Zadania:

- aktywizacja zawodowa rodzin i osób z problemem bezrobocia,
- wprowadzanie asysty rodzinnej,
- pomoc w dostępie do przedszkoli dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole,
- pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w art. szkolne i podręczniki,
- udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci stypendiów szkolnych,
- współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

b) Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny oraz promowanie wartości rodziny.

Zadania:

- prowadzenie poradnictwa rodzinnego oraz profilaktyki informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- wspieranie i promowanie różnych form aktywności społecznej mających na celu wspomaganie rodzin oraz umacnianie w nich więzi rodzinnych,
- promowanie i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji w zakresie spędzania czasu wolnego, edukacji w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji radzenia sobie w kryzysie),
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę,
- wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno-edukacyjnych,
- wspieranie wychowawczej roli placówek oświatowych,
- współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania informacji o uprawnieniach dla rodziny i jej członków,
- współpraca ze wszystkimi instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy Gorzyce, zajmującymi się pomocą rodzinie.

c) Promowanie działań na rzecz edukacji dzieci i młodzieży

Zadania:

- wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych,
- wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny,
- wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną,
- wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach,
- realizowanie programów prozdrowotnych,
- podejmowanie przez szkołę działań, mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych,
- podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo,
- organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców przez specjalistów,

- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych, dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Gorzyce. Jego realizacja polegać będzie na współpracy z partnerami, jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz z innymi pomiotami i osobami, w ramach czasowych obowiązywania programu, czyli w latach 2016-2018.

Miejscem realizacji programu jest obszar Gminy Gorzyce. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, celami strategicznymi oraz Diagnozą Problemów Społecznych Gminy Gorzyce. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

1. Przewidywane formy działania w ramach realizacji celów Programu:

- 1) współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej,
- 2) edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach,
- 3) wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- 4) wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną oraz wsparcie asystenta rodziny.,
- 5) prowadzenie kampanii na rzecz rodziny.

2. Program realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Urzędem Gminy w Gorzycach,
- 2) Radą Gminy Gorzyce,
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzycach,
- 4) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śl,
- 5) Komisariatem Policji w Gorzycach,
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym w Gorzycach,
- 7) Świetlicą Profilaktyczno-Wychowawczą w Gorzycach,
- 8) Placówkami oświatowymi,
- 9) Kuratorami sądowymi,
- 10) Placówkami służby zdrowia,
- 11) Pedagogami szkolnymi, specjalistami i terapeutami.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,

- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych, pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. MONITORING EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb, ustalonych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art.179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku, Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

X. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkami działań, zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Gminy Gorzyce, poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnej aktywności i potencjału, jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowaniem interdyscyplinarnych działań.